

El llenguatge

El gimnàs i la gimnàstica

1/11/1980

Una cosa és confondre la «gimnàsia» amb la magnèsia, que al capdavant no té gaire importància, i una altra de més greu és confondre el gimnàs amb la gimnàstica. Però pariant d'aquesta família de mots la primera cosa que cal dir és que la forma «gimnàsia» (pronunciada més correntment «gimnàssia»), encara que ha esdevingut molt usual i, tal com hem vist, es pot dir que fins i tot ha entrat en la paremiologia, no es considera admissible. Eliminada, doncs, la forma «gimnàsia» de la normativa, ens resta aclarir els conceptes que es distribueixen entre les denominacions gimnàs i gimnàstica.

Per gimnàs entenem, usualment, «lloc destinat a fer-hi exercicis gimnàstics i proveït dels aparells adequats». El Diccionari Fabra hi afegeix la definició del que s'entén entre els antics per un gimnàs: «lloc públic destinat a les il·lustrats i altres exercicis corporals», així com fua que es fa a vege de a d'aquest nom —especialment a certs països— per a designar «establiments d'ensenyament intel·lectual», de la desconexença del qual inclueix a cops a interpretacions errònies de referències sobre centres d'ensenyament que duen aquest nom com a denominació genèrica. Afegim-hi que la Gran Enciclopèdia Catalana admet a-hora gimnàs i gimnàstic i que considera aquesta darrera forma com a principal.

La gimnàstica —forma femenina substantivada de l'adjectiu gimnàstic— designa «el conjunt dels exercicis corporals que tenen per objecte de desenvolupar la força, agilitat i flexibilitat del cos». La Gran Enciclopèdia admet també el sentit figurat d'aquest mot «art de desenvolupar una determinada facultat», el qual il·lustra amb l'exemple gimnàstica de la memòria. Aquest hom recorre sovint a fua d'aquest mot amb aquest sentit figurat per a designar el domini, per mitjà de l'exercici constant i metòdic, d'una determinada activitat, fins i tot el domini, amb reflexos segurs, de les obligacions i les normes que imposen unes conviccions polítiques o ideològiques. Llegim, però, precisament en un article polític, una referència al «gimnàs de la democràcia». I podríem imaginar-nos que es tracta d'un local on fan exercicis corporals els partidaris de les idees democràtiques. Però no es deu pas tractar d'això sinó més aviat de la gimnàstica de la democràcia, amb el mot gimnàstica usat amb el significat que hem descrit en darrer lloc. Per això hem dit al principi que cal no confondre el gimnàs amb la gimnàstica.

Albert Jané